

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Maximi Tyrii Dissertationes

Maximus <Tyrius>

Lipsiae, 1774

VIII. 38. Vtrum Diis sint dicandae statuae.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51003](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51003)

ἀλλ' ὀμιλεῖν ἀξιοχρεως θεάτροις ἑλληνικοῖς; ζητῶμεν
τὸν ἄνδρα τάχα πρὸς φανήσεται, καὶ φανεῖς ἐκ
ἀτιμασθήσεται.

structus, nec, vt muta interim persona, in theatris Graeco-
rum pro dignitate possit versari? Quaeramus hominem: for-
tasse inuenietur alibi, nec, si id eueniat, contemptus abibit.

Λ Ο Γ Ο Σ Η'.

Εἰ θεοῖς ἀγάλματα ἰδρυτέον.

Ἀργῶοι ἀνθρώποις θεοί, πάντες μὲν πᾶσι, ἄλλοι
δὲ ἄλλοις ἐνομίσθησαν, κατὰ τὴν φήμην τῶν ὀνο-
μάτων, καὶ διένειμαν αὐτοῖς οἱ ἀνθρώποι τιμὰς καὶ
ἀγάλματα, οἱ ἐς τὰ ἴδια ἕκαστοι ὠφελήθεντες.^a
οὕτω μὲν ναῦται ἐπὶ ἀκλύστῃ πέτρᾳ ἀνέθηκαν οἴακας

DISSERT. VIII.

Virum Diis sunt dicandae statuae.

Opitulari Deos mortalibus, omnes quidem omnibus, alios
tamen aliis, pro diuersitate nominum, omnes confiten-
tur; hac ratione honores illis diuisere homines, signaque
publica alii, alii priuata dicarunt, prout opem eorum experti
erant singuli. Ita nautae in eminenti scopulo, quem infra vi-
dae

διδασκόμενον ὑπὸ ποιητῆ τῷ θεῷ,
init. Dissert.) vel ἡ τύχη, For-
tuna, vt paullo ante: *histrion-*
es, Pythagoras, Socrates, Xe-
nophon, et Diogenes; qui
partes a Poëta sibi assignatas

agunt. ὑποκριτῆς igitur scribi
debut, non ποιητῆς: vt in sen-
tentia praecedenti, ἢ μακάριοι
μὲν τῶν δραμάτων οἱ ὑποκριταί.
vbi de his ipsis histrionibus
Philosophicis loquitur. M.

DISSERT. VIII. vulgo XXXVIII.

Sectio α.

^a ἀγάλματα, οἱ ἐς τὰ ἴδια ἕκα-
στοι ὠφελήθεντες.] Vulgo ἀγάλ-
ματα, [οἱ μὲν τὰ κοινὰ, οἱ δὲ] τὰ
ἴδια, ἕκαστοι ὠφελήθεντες. Vter-
que vero Mss. reliquis praeter-

missis locum, prout edidimus,
exhibet.

Ibid. οἱ μὲν τὰ κοινὰ, οἱ δὲ τὰ
ἴδια, ἕκαστοι ὠφελήθεντες.] Haec
erat scriptura Maximi in Prima
Editione. Sed in Recensione,
vidit

Θαλατῆσι. ἔτω δὲ τις ποιμένων τὸν Πᾶνα τιμᾶ ἑλάτην
 αὐτῷ ὑψηλὴν ἐξελόμενος, ἢ ἄντρον βαθύ· καὶ γεωργοὶ
 Διόνυσον τιμῶσι, πήξαντες ἐν ὄρχάτῳ αὐτοφύες πρέ-
 μνον, ἀγροικικὸν ἄγαλμα· ἱερά δὲ Ἀρτέμιδος πηγῶν
 ναμάτων, καὶ κοῖλα νάπα, καὶ εὐθῆροι λειμῶνες^b.
 ἐπεφῆμισαν δὲ καὶ Διὶ ἄγάλματα οἱ πρῶτοι ἄνθρωποι,
 κορυφᾶς ὄρων^c, Ὀλυμπον, καὶ Ἴδην, καὶ εἴ τι ἄλλο

dae alluebant, Diis maris temonem posuerunt: ita Pana suum
 pastorum colit aliquis, qui aut excellam ei abietem, aut an-
 trum dedicat profundum: agricolae in horto suo stipitem
 figunt ingenuum, vere agrestem statuam, atque eo modo
 Bacchum se colere postulant: iam fontes laticum, saltusque
 caui, et vestita floribus prata, Dianae sacra sunt: ne Iouem
 quidem immunem honoris huius primi habuere mortalium,
 culmina montium illius sunt, Olympi, et Idae, aut si quis
 praete-

vidit exemplis quae sequuntur
 non adeo conuenire voces τὰ
 κοινὰ, cum de particularibus
 agatur, nauis, pastoribus, agri-
 colis. ideo reposuit, οἱ ἐς τὰ
 ἴδια ἕκαστοι ἀφελθέντες, reliquis
 omisissis. M.

^b εὐθῆροι λειμῶνες.] Vulgo
 ἄθῆροι, quod nos fide codicum
 Reg. et Harleian. mutauimus.
 Sane conuenit, vt Deae venationum
 praesidi loca dedicerentur
 arti suae exercendae com-
 moda.

Ibid. εὐθῆροι λειμῶνες.] Ita Co-
 dices pro ἄθῆροι, vnde coniece-
 ram, cum *Dauisio* in edit. prio-
 re, ἄθῆροι λειμῶνες, *prata flo-
 rida*. quae lectio mihi adhuc
 placet prae altera εὐθῆροι, quam
 non bene intelligo. λειμῶνες
 enim neque θήραι nec θηρῶν,
 neque venationibus, nec feris
 adeo appositivi videntur; quibus

Tom. I.

fere assignantur montes, vel
 patentes campi, vel saltus et
 ὄρυμανες, non prata. M.

^c κορυφᾶς ὄρων, Ὀλυμπον, καὶ
 Ἴδην.] H. Stephanus legit κορυ-
 φᾶς ὄρων, Ὀλυμπου, καὶ Ἴδης. Nos
 lectionem vulgatam cum Mss.
 retinemus. De re ipsa vide
 sis etymologum in Ἐπάκριος Ζεὺς,
 et Seldenum de Diis Syris
 Syntagm. II. cap. VIII. p. 323.
 Meminit etiam Lucianus de
 Sacrif. tom. I. p. 367.

Ibid. κορυφᾶς ὄρων, Ὀλυμπον
 καὶ Ἴδην.] Recte Stephanus, Ὀλύμ-
 που καὶ Ἴδης. De priore vide
 Homerum II. e. 754. De po-
 steriore, Scholiasten ad II.
 r. 320. Olympus et Ida non
 erant montium vertices, sed ipsi
 montes. vertex autem Idae
 Gargarus, vel Gargara, in Plu-
 rali: Olympi vero, Δίκτον, nisi
 me fallit memoria. M.

I

a κοιν

ὄρος πλησιάζει τῷ ἕρηνῳ ἔσι πρὸς καὶ ποταμῶν τιμῆ,
ἢ κατ' ὠφέλειαν ὡσπερ Αἰγυπτίοις πρὸς τὸν Νεῖλον,
ἢ κατὰ κάλλος ὡς Θετταλοῖς πρὸς τὸν Πηνειόν, ἢ κατὰ
μέγεθος ὡς Σκύθαις πρὸς τὸν Ἴστρον, ἢ κατὰ μῦθον ὡς
Αἰτωλοῖς πρὸς Ἀχελῶον, ἢ κατὰ νόμον ὡς Σπαρτιάταις
πρὸς τὸν Εὐρώταν, ἢ κατὰ τελετὴν ὡς Ἀθηναίους πρὸς
Ἰλισσόν. Εἶτα ποταμοὶ μὲν διέλαχον τὰς τιμὰς κατὰ
τὴν χρείαν τῶν ὠφελυμένων, καὶ αἰτέχνη τιμῆς θεῶν^d,
ἐκάστης ὑπ' ὄρος ἄλλο ἄλλης προσησαμένης ἀγαλμα
εἰ δέ πρὸς τὸ γένος ἀνθρώπων ἔστιν, ἔ. θαλάττιον, ἔδδ
γεωργικόν, ἀλλ' ἀσυπολῆν καὶ ἀνακεκραμένον κοινωνία^e

praeterea montium coelo proximus est: est et suis fluuiis ho-
nos, sed diuersus; aut enim vtilitatis ergo colunt eos homi-
nes, v. Nilum Aegyptii; aut pulchritudinis causa, vt Peneum
Theffali; aut magnitudinis, vt Istrum Scythae; aut ex tra-
dita per manum fabula, vt Acheloum Aetoli; aut ex lege, vt
Spartiatæ Eurotam; aut ex sacro instituto, vt Ilissum Athe-
nienfes. Itane ergo et fluuiis honores vtilitatis causa, quam
ex iis consequuntur, designarunt homines, inuentaeque sunt
artes ab agrestibus diuersae, quarum singulae statuat in
monte alio aliam Diis erexere; si quod vero genus fit morta-
lium, non nauticum, aut rusticum, sed vrbicum, quodque ciuili
rationis

^d καὶ αἰτέχνη τιμῆς θεῶν, ἐκά-
στης ὑπ' ὄρος ἄλλο ἄλλης προσησαμένης
ἀγαλμα^α] Heinsius emendat, καὶ
αἰτέχνη τιμῆς θεῶν, ἐκάστης [ἐπ'
ὄρει ἄλλῳ] ἄλλης προσησαμένης ἀγαλ-
μα. Verum nec sibi, nec aliis
satisfacit. Sam. itaque Petitus
Miscell. IV. 3. locum sic ten-
tat, καὶ αἰτέχνη (subaudi διέλα-
χον) τιμῆς θεῶν, ἐκάστης [ἐφόρει,
ἄλλῳ] ἄλλης, προσησαμένης ἀγαλμα.
In Reg. et Harleian. est ἄλλη
προσησαμένη. Lego, καὶ αἰτέχνη
[τιμαῖς] θεῶν ἐκάστης [ἐφορῶν], ἄλλο
ἄλλη προσησαμένη ἀγαλμα.

Ibid. τιμῆς θεῶν, ἐκάστης ὑπ'
ὄρος ἄλλο ἄλλης προσησαμένης etc.]
In Codd. est ἄλλη προσησαμένη.
Scribo: καὶ αἰτέχνη τιμῶσι θεῶν
ἐκάστης ἐφορον, ἄλλο ἄλλη προσησα-
μένη ἀγαλμα. M.

^e [ἀσυπολῆν] καὶ ἀνακεκραμένον
κοινωνία] Vulgo ἀσυπολῆν, quae
vox nihil huc facit. Veram
lectionem dabat Paccii codex,
quem secutus est Heinsius; ac
ita diserte repraesentant Reg.
et Harleian.

πολιτικῆ νόμος καὶ λόγος, ἄρα τέτοις ἀγέραςον ἔσαι τὸ θεῖον καὶ ἀτίμητον; ἢ τιμήσασιν μὲν, τῇ δὲ Φήμῃ μόνῃ, ἀγαλμάτων δὲ καὶ ἰδρυμάτων ἐκ οἰήσονται δεῖν τοῖς θεοῖς; ἐδὲν γὰρ δεῖ τοῖς θεοῖς ἀγαλμάτων ἐδὲ ἰδρυμάτων, μάλλον ἢ εἰκόνων ἀγαθοῖς ἀνδράσιν.

β. Ὡσπερ δὲ, οἶμαι, τῶ κατὰ τὰς Φωνὰς λόγῳ ἐδὲν δεῖ πρὸς σύστασιν χαρακτῆρων φοινικίων τινῶν ^f, ἢ Ἰωνικῶν, ἢ Ἀττικῶν, ἢ Ἀσσυρίων, ἢ Αἰγυπτίων, ἀλλ' ἢ ἀνθρωπίνῃ ἀσθένειᾳ ἐξεῦρε σημεῖα ταῦτα ^g, ἐν οἷς ἀποτιθεμένη τὴν αὐτῆς ἀμβλύτητα ἐξ αὐτῶν ἀναμάττεται ^h τὴν αὐθις μνήμην. ἔτως ἀμέλει καὶ τῇ τῷ θεῖς φύσει δεῖ μὲν ἐδὲν ἀγαλμάτων ⁱ, ἐδὲ ἰδρυμάτων, ἀλλὰ ἀσθενὲς ὄν κομιδῇ τὸ ἀνθρώπειον, καὶ διεσὸς τῷ θεῖς ἔσον ἔραν ^k γῆ ^k,

rationis pariter legumque inter se cohaeret vinculo, solumne hoc nec cultum Deo vllum exhibebit, nec honorem? an potius sola verbo tenus commemoratione id praestabit, imaginibus autem et statuis non magnopere Diis opus putabit, cum iis non magis egerē videantur, quam statua viri boni?

2. Sicut autem sermo noster, ore cum profertur, nihil opus habet vt constet Phoeniciis vllis, aut Ionicis, aut Atticis, aut Affyriis, aut Aegyptiis denique literis; quas humanae propterea mentis excogitavit imbecillitas, vt sic ingenii sui occurrentes tenuitati, earum opera notarum rursus in memoriam redirent; ita Deorum naturae nec statuis per se, nec imaginibus est opus; sed cum infirma sit oppido mortalium conditio, tantumque a diuina quantum a coelo terra recedat, signa

Sectio β'.

^f φοινικίων τινῶν, [^h Ἰωνικῶν,] Vulgo deest vox penultima, quam nos ex Reg. et Harleian. restituimus.

Ibid. φοινικίων τινῶν, Ἰωνικῶν] Lege, ἢ Ἰωνικῶν. Et ita Mss. M.

^g ἐξεῦρε σημεῖα ταῦτα,] Sic Mss. Vulgo, σημεῖα ἐξεῦρε ταῦτα.

^h ἐν οἷς ἀναμάττεται] Scribo, ἀναμάττεται. in sequenti enim

membro est, ἐν οἷς ἀποθήσεται. M.

ⁱ τῇ τοῦ θεῖς φύσει δεῖ μὲν ἐδὲν ἀγαλμάτων,] Vide Dionem Chrysostomum Orat. XXXI. p. 314. D. et Ciceronem de N. D. II. 17.

^k ὅσον ἔραν γῆ] Vulgo ἔραν γῆς, nec aliter Reg. Commodior tamen ea videbatur lectio, quam suppeditavit Harleian.

σημεῖα ταῦτα ἐμηχανήσατο, ἐν οἷς ἀποθήσεται τὰ τῶν θεῶν ὀνόματα καὶ τὰς Φήμας αὐτῶν. Οἷς μὲν ἐκ ἡ μνήμη ἔρρωται, καὶ δύνανται ἐυθὺ τῆ ἔραν ἄνατεινόμενοι τῇ ψυχῇ τῷ θεῷ ἐντυγχάνειν, ἔδεν ἴσως δὲ τέτοις ἀγαλμάτων. Σπάνιον δὲ ἐν ἀνθρώποις τὸ τοιοῦτο γένος^l, καὶ ἐκ ἂν ἐντύχοις δήμῳ ἀθρόω τῆ θεῖς μνήμου^m καὶ μὴ δεομένῳ τοιαύτης ἐπιμερίαςⁿ. οἷον καὶ τοῖς παισὶν οἱ γραμματισαὶ μηχανῶνται, ὑποχαράττοντες αὐτοῖς σημεῖα ἀμυδρά, οἷς ἐπάγοντες τῇ χειρουργίαν, ἐδίξονται τῇ μνήμῃ πρὸς τὴν τέχνην.

signa eiusmodi excogitavit sibi, quibus et nomina et nuncupationes tribueret Deorum. Si quibus igitur tam firma sit memoria, ut erecto statim animo coelum usque ipsum possint pertingere, Deumque recta adire, nihil iis fortasse opus sit statuis. Verum rarissimi inter homines sunt huiusmodi; nec facile in tota aliquem inuenias gente, qui diuinae semper meminerit naturae, nec eiusmodi egeat subsidio. Ita pueris, qui elementa addiscunt prima, tenues quasdam magistelli notas solent praescribere, ad quas manu deducant eos, donec paulatim memoriae beneficio arti insuescant. Videntur certe et

^l τὸ τοιοῦτο γένος] Vel, τῆτο τὸ γένος, hoc genus, potius quam tale genus, sic IV. 6. τὸ γένος τῆτο πᾶν. VI. 7. σπάνιον δὲ τὸ κτήμα τῆτο. M.

^m ἐκ ἂν ἐντύχοις δήμῳ ἀθρόω τοῦ θεῖς μνήμου] Dan. Heinius, nulla necessitate ductus, reposuit ἐκ ἂν ἐντύχοις [ἐν] δήμῳ ἀθρόω τῆ θεῖς μνήμου. Maximus vult populi coetum diuinae naturae memorem reperiri non posse: quod et in sua versione Paccius expressit. Nam cum Deus sit ἀόρατος ὀφθαλμοῖς, ἀθρόωτος φωνῇ, ἀναφής σαρκί, ἀπευδής ἄκοῃ, quemadmodum noster

ait Differt. XVII. 9. cumque nihil sit difficilius, quam a consuetudine oculorum aciem mentis abducere; nihil mirum si ea difficultas induxit et vulgo imperitos et similes philosophos imperitorum, ut, nisi figuris hominum constitutis, nihil possint de Diis immortalibus cogitare. Verba sunt Ciceronis de N. D. II. 17.

ⁿ τοιαύτης ἐπιμερίας οἷον καὶ etc.] Mallem, ἐπιμερίας, οἷαν καὶ τοῖς παισὶν etc. Quae praecedunt, ἐκ ἂν ἐντύχοις δήμῳ ἀθρόω, recte habere puto. Et ita video sentire *Dauisium*. M.

Δοκῶσι δὴ μοι καὶ οἱ νομοθέται, καθάπερ τιμὴν παίδων ἀγέλη, ἐξευρεῖν τοῖς ἀνθρώποις ταυτὶ τὰ ἀγάλματα, σημεῖα τῆς πρὸς τὸ θεῖον τιμῆς, καὶ ὥσπερ χειραγωγίαν τινα καὶ ὁδὸν πρὸς ἀνάμνησιν.

γ. Ἀγαλμάτων δὲ ἔχ' εἰς νόμος, ἔδδ' εἰς τρόπος, ἔδδ' τέχνη μία, ἔδδ' ὕλη μία. Ἄλλὰ τὸ μὲν ἑλληνικὸν τιμῶν τῆς θεῆς ἐνόμισε τῶν ἐν γῆ τοῖς καλλίστοις, ὕλη μὲν καθαρᾷ, μορφῇ δὲ ἀνθρωπίνῃ, τέχνη δὲ ἀκριβεῖ· καὶ ἔκ' ἀλογος ἢ ἀξίωσις τῶν τὰ ἀγάλματα εἰς ἀνθρωπίνην ὁμοιότητα κατασησαμένων. Εἰ γὰρ ἀνθρώπου ψυχὴ ὁ ἐγγύτατον θεῶ καὶ ἐμφερέστατον, ἔ' δὴ πρὸς εἰκὸς τὸ ὁμοιότατον αὐτῷ περιβαλεῖν τὸν θεὸν σκῆνει ἀτοπωτάτῳ ρ, ἀλλ' ὅπερ ἐμελλε ψυχαῖς ἀθανάτοις εὐφο-

et legistores mihi non aliter, quam puerorum gregi, has generi mortalium inuenisse imagines, honoris diuini quasi signa quaedam, vel notas, queis ad memoriam eius, tanquam manuductione quadam et via, homines deducerent.

3. Harum porro imaginum nec lex vna, nec ratio, nec ars vna est, nec materies. Graeci quippe iis, quae pulcherrima in terra habentur, materia pura, forma humana, arte exquisitissima, colere consueuerunt Deos: sed nec improbandum eorum videtur consilium. qui humanam Deorum imaginibus affinxere formam. Siquidem Deo vicina, Deo simillima est anima hominum: nec aequum videtur rem sui simillimam deformi includere corpori voluisse Deum; sed quod animam facillime circumferret immortalem, leue, motui aptum,

Sectio γ'.

ο Εἰ γὰρ ἀνθρώπου ψυχὴ] Vulgo, ἢ γὰρ ἀνθρώπου ψυχὴ. Nos ex Reg. et Harleian. Maximum sua manu frui iussimus, lectionemque nostram codex etiam Paccii dedit.

ρ σκῆνει ἀτοπωτάτῳ] Ineptum tabernaculum male reddidit Paccius. Σκῆνος est corpus. Sic Theages apud Stobaeum

Serm. I. p. 8. δύναμιν definit ἄλκάν τινα τῆ [σκάνεος.] Pariter Plato σῶμα nuncupauit γήϊνον σκῆνος. Vide Clementem Strom. lib. V. p. 703. et Eusebium Praep. Euang. lib. XIII. cap. XIII. p. 671. Sic Eusebius ipse H. E. VII. 16. Democrates in Sentent p. 626.

Ψυχῆς μὲν τελειότης σκῆνος μοχθηρίαν ὀρεδοῖ· σώματος δὲ ἰσχύς ἀνευλογῶ

ρόν ἢ τε ἕσσεσθαι καὶ κᾶφον καὶ εὐκίνητον ἱ. Μόνον τῆτο
 τῶν ἐν γῆ σωμάτων ἀνατεῖνον τὴν κορυφὴν ὑψῆ^ς, σοβαρὸν,
 καὶ γαῦρον, καὶ σύμμετρον, ἔτε διὰ μέγεθος ἐκπλη-
 κτικόν, ἔτε διὰ χαίτην φοβερόν ἡ, ἔτε διὰ βάρος δυσ-
 κίνητον, ἔτε διὰ λειότητα ὀλισθηρόν, ἔτε διὰ τραχύ-
 τητα ἀντίτυπον, ἔτε διὰ ψυχρότητα ἐρπυστικόν, ἔτε

aptum, quodque solum omnium, quae in terra sunt, corpo-
 rum caput in coelum attolleret, venustum, alacre, apte com-
 positum; non tam magnum ut terrere quenquam, nec tam
 hirsutum ut formidabile cuiquam esse posset, nec tam graue
 ut non moueri, nec tam leue ut stare nequeat, non tam du-
 rnm ut tactum repellat, nec tam frigidum ut humi ser-
 pere, nec tam calidum ut in altum se efferre, nec tam
 laxum

λογισμῶ ψυχὴν ἕδεν ἀμείνω τίθεισιν.
 Hoc sane Democrito tribuunt
 Stobaeus Serm. I. p. 4. et Me-
 lissa cap. 167. quod notauit cl.
 Galaeus. At ex iis legi de-
 bere σιγήνας δὲ ἰσχύς, non σώμα-
 τος, vir ille doctus haud monuit.
 In hac loquendi ratione mul-
 tus est Aretaeus. Vide de
 causis et signis Acut. Morb. I.
 10. ac de causis et signis Diu-
 turn. Morb. I. 5, 6, 7, 8. et II. 1.
 ἡ [ψυχῆς] ἀθανάτοις εὐφορον]
 Vulgo ψυχῆς ἀθανάτου, Reg. ψυ-
 χῆς ἀθανάτοις, vnde rescripti ψυ-
 χῆς ἀθανάτοις, quod et Harleian.
 firmat, postulatque linguae
 Graecae ratio.

ἱ εὐφορόν τε ἕσσεσθαι καὶ κᾶφον
 καὶ εὐκίνητον] Synonyma fere
 haec tria. Forte, εὐμορφόν τε,
 et pulchrum, speciosum: cui
 opponitur ἀτοπωτάτω, deformi,
 Superlatiuum pro Positiuo:
 quo modo saepe scribit Maxi-
 mus. M.

s Μόνον τῆτο] Vulgo τῆτο μόνον, vnde Dan. Heinsius legit τῆτο τὸ μόνον. Nos Reg. et Harl. sequimur, nec vltiori mutatione locus eget.

ἱ ἀνατεῖνον τὴν [κορυφὴν ὑψῆς]
 Sic vterque codex, vulgo κεφαλὴν ex Glossa.

Ibid. ἀνατεῖνον τὴν κεφαλὴν ὑψῆς] Ita, opinor, primo scripsit et edidit Noster. sed postea mutauit κεφαλὴν in κορυφὴν, vocem magis venustam et figuratam, vnde hanc habent Reg. et Harl. M.

ἡ ἔτε διὰ χαίτην φοβερόν,]
 Vnde χαίτη, inter μέγεθος, βάρος, λειότητα, et caeteras Corporum Qualitates? Scribo, ἔτε δι' ἀλλήν φοβερόν, propter vires. sunt enim Homines ἀλλήν ἀσθενέστατοι, Diss. XXXVI. et Diss. II. εἰ μέλλει ἄνθρωπος ἂν μὴ ὑπὸ ἀλλήης σωθῆσσεσθαι. vide loca: in eadem enim Comparatione versantur. M.

α φοβε-

ἴταμόν διὰ θερμότητα, ἕτε νηκτόν διὰ μανότητα, ἐκ
 ὠμοφάγον δι' ἀγριότητα, ἔ ποιηφάγον δι' ἀσθeneian
 ἀλλὰ κεκραμένον μισικῶς πρὸς τὰ αὐτῶ ἔργα, φοβε-
 ρὸν μὲν δειλοῖς, ἡμερον δὲ ἀγαθοῖς x, βαδισικὸν μὲν τῇ
 φύσει, πτηνὸν δὲ τῷ λόγῳ, νηκτόν δὲ τῇ τέχνῃ γ, σι-
 τοφάγον, καὶ γεωπόνον, καὶ καρποφάγον, καὶ εὐ-
 χρεν, καὶ εὐσαθῆς, καὶ εὐωπὸν, καὶ εὐγένειον. Διὰ τοῖσδε
 σώματος τύπων τὲς θεὸς τιμᾶν ἐνόμισαν οἱ Ἕλληνες.

δ. τὸ δὲ βαρβαρικόν, ὁμοίως ἅπαντες μὲν ξυν-
 ετοὶ τῶ θεῶ, κατεσῆσαντο δὲ αὐτοῖς z σημεῖα ἄλλοι
 ἄλλα. Πέρσαι μὲν πῦρ a, ἀγαλμα ἐφήμερον, ἀκόρε-

laxum ut natare cogatur, non tam postremo immane ut
 crudas carnes, nec tam infirmum ut solas e terra herbas
 voret; sed ea corporis totius compositione, quae vere
 est concinna, singulisque eius operibus quam maxime
 respondet, quae et metum timidis, et amorem conciliet
 probis, natura quidem incedat, ratione tamen volet, arte
 natet, terram colat, fruges edat, fructus mandat, colore
 nitido, membris firmissimis, vultu pulchro, barba quae de-
 ceat. Tali corporis forma repraesentare Deos, eosque colere
 consueverunt Graeci.

4. Inter barbaros vero, qui Deos non agnoscat, nemo
 est; alia tamen illi atque alia signa inscribere. Ignem Per-
 sae, quotidianum hoc elementum, rem voracem atque insa-
 tiabilem

x φοβερὸν μὲν τοῖς δειλοῖς,
 ἡμερον δὲ ἀγαθοῖς.] Δειλοῖς et ἀγα-
 θοῖς recte opponuntur quando
 de Bello sermo fit: vide XXIX.

I. sed de eo non nunc agitur.
 unde forte leg. τοῖς φαύλοις,
 malis. Philo Iudaeus p. 607.
 τὰ μὲν καλὰ πρόσσει τοῖς ἀγα-
 θοῖς, τὰ δ' ἀσχερὰ τοῖς φαύ-
 λοις. Iohannes V. 29. οἱ τὰ
 ἀγαθὰ ποιήσαντες — οἱ τὰ
 φαῦλα πράξαντες. vide et Por-
 phyrium περὶ Αποχ. II. 61. et
 ubique occurrit. M.

γ νηκτόν δὲ τῇ τέχνῃ.] Sic
 Harleian. Vulgo deest vox
 penultima.

Ibid. νηκτόν δὲ τέχνῃ] Quiuis
 praeter Maximum scripsisset
 τῇ τέχνῃ. et ita Maximum scri-
 psisse opinor, ut in praecedentibus
 τῇ φύσει, τῷ λόγῳ. Arti-
 culum exhibet Harleianus. M.

Sectio δ'.

z κατεσῆσαντο δὲ αὐτοῖς] Scri-
 be αὐτοῖς sibi. M.

a Πέρσαι μὲν πῦρ.] Vide
 B. Brif-

σον καὶ ἀδηφάγον καὶ θύσει Πέρσαι πυρὶ, ἐπιφορῶν-
τες αὐτῷ τὴν πυρὸς τροφὴν, ἐπιλέγοντες, Πῦρ δέσπο-
τα, ἔσθιε. Ἄξιον δὲ πρὸς τὰς Πέρσας εἰπεῖν, ὦ πάν-
των γενῶν ἀνοητότατον, οἱ τοσούτων καὶ τηλικύτων
ἀγαλμάτων ἀμελήσαντες, γῆς ἡμέρας, καὶ ἡλίου λαμ-
πεῖ, καὶ θαλάττης πλωίμης, καὶ ποταμῶν γονίμων,
καὶ ἀέρος τροφίμης, καὶ αὐτῶν ἔρανθ' περὶ ἐν μάλιτα
ἀσχολεῖσθε τὸ ἀγριώτατον καὶ ὀξύτατον, ἢ ξύλων
αὐτῷ τροφὴν χορηγῶντες μόνον, εἰδὲ ἱερῶν, εἰδὲ θυμια-
μάτων ἀλλὰ τῷ τῷ ἀγάλματι καὶ τῷ τῷ θεῷ
καὶ τὴν Ἐρετρίαν ἀναλώσασι δεδώκατε, καὶ τὰς Ἀθήνας
αὐτάς, καὶ τὰ Ἰώνων ἱερά, καὶ τὰ Ἑλλήνων ἀγάλματα.

ἔ. Μένφομαι καὶ τὸν Αἰγυπτίων νόμον. Βῆν ἐκεῖνοι τιμῶ-
σι καὶ ὄρνιν καὶ τράγον καὶ τῷ ποταμοῦ τῷ Νεῖλῳ τὰ θέρμ-
ματα, ὧν θνητὰ μὲν τὰ σώματα, δειλοὶ δὲ οἱ βίοι, ταπεινὴ
δὲ ἡ ὄψις, ἀγεννής δὲ ἡ θεραπεία, αἰσχρὰ δὲ ἡ τιμὴ.

riabilem; igni sacrum faciunt Persae, igni alimentum suppe-
ditant, acclamantque, *Comede, o domine*. Quibus merito di-
car aliquis, *Ecquid te pudet, gens dementissima, tot tantas-
que negligere statuas, terram mitissimam, solem clarissimum,
mare navigationibus destinatum, fluuios foecunditatis domi-
nos, alium aerem, ipsumque postremo coelum; vni vero
elemento immanissimo omnium violentissimoque soli adhae-
rere? quam quidem vestram statuam vestrumque Deum non
lignis tantum pascitis, aut victimis, aut suffitu sacro, sed ma-
ioribus longe; quippe et Eretriam totam, ipsasque Athenas,
et Ionum sacra, Graecorumque statuas huic deorandas
obiecistis.*

5. Ne Aegyptiorum quidem ferre possum consuetudinem.
Bouem illi colunt, auem, et hircum, vt omittam Nili mon-
stra; quorum omnium mortale corpus, vita abiecta, vultus in
terram conuersus, cultus degener, honor pudendus est.
Moritur

B. Briffonium de Reg. Pers. micum de Err. Prof. Relig.
lib. II. §. 14. seqq. eiusque p. 10. et Lucianum in Ioue
collectaneis. Adde Iul. Fir- Tragoedo tom. II. p. 152.

Seclio

ἀποθνήσκει θεὸς Αἰγυπτίοις, καὶ πενθεῖται θεὸς, καὶ δείκνυται παρ' αὐτοῖς ἱερὸν θεῶ, καὶ τάφος θεῶ. Καὶ Ἕλληνες μὲν θύουσι καὶ ἀνθρώποις ἀγαθοῖς^b, καὶ τιμῶνται μὲν αὐτῶν αἱ ἀρεταί, ἀμνημονῶνται δὲ αἱ συμφοραί· παρὰ δὲ Αἰγυπτίοις, ἰσοτιμίαν ἔχει^c τὸ θεῖον τιμῆς καὶ

Moritur ergo in Aegypto Deus et lugetur, eiusdemque et templum monstratur et sepulchrum. Et Graeci quidem bonis etiam viris sacra faciunt, quorum virtutum memoriam celebrant, calamitates vero omittunt; apud Aegyptios vero ex aequo lacrymas Deo et honores offerunt. Mulierem olim

Sectio 4.

^b καὶ Ἕλληνες μὲν θύουσι καὶ ἀνθρώποις ἀγαθοῖς.] Et Graeci quidem bonis etiam viris sacra faciunt. Nimis concise. Vult enim, opinor, Graecos sacra facere nonnullis qui boni viri fuerunt dum inter Homines versabantur, nunc autem in τῶς κρείττους transcribuntur: quales Bæchus, Hercules, Castor et Pollux, et τοπικοὶ innumeri. Aegyptii quidem in vico Anubi sacrificabant *Homini*, inter caetera animalia utpote participi Diuinae Naturae: (vide Porphyrium περὶ Ἄποχ. IV. 9.) apud Graecos vero huiusmodi sacra fiebant iis non qua ἀνθρώποι ἀγαθοί, sed qua Δαίμονες vel *Heroes*: et ideo priora nomina eorum saepe mutabantur, ne Humanae Sortis aliquid iis adhaereret. Nisi hoc voluit Maximus, fallum dicit, prout colligi potest ex Luciano in *Toxar.* ipso initio: et si hoc voluit, admodum incerte et ambigue mentem effert. nam de Sacris *Adulatoriis*,

Aegy-
quae viventibus nonnunquam fiebant, non potest supponi hoc loco agere. Saepe suspicatus sum scribi debere, καὶ Ἕλληνες μὲν πενθεῖσι καὶ ἀνθρώπους ἀγαθούς, (prima syllaba in πενθεῖσι amissa in praecedenti voce μὲν) et de *Publicis* et *Solennibus* Veterum *Luctibus* intelligi, propter ea quae sequuntur, καὶ τιμῶνται μὲν αὐτῶν αἱ ἀρεταί, ἀμνημονῶνται δὲ αἱ συμφοραί· quae optime conveniunt huic mori et interpretationi: vide *Lyfiae* *Ἐπιτάφιον*, ad initium et finem. M.

^c ἰσοτιμίαν ἔχει.] Vulgo μὲν ἔχει. Sed priorem vocem fide codicum sustuli. Maximus autem de *Osiride* loquitur, cuius *idolum annuis luctibus plangunt, radunt capita, — tundunt pectus, lacerant lacertos, veterum vulnerum refecant cicatrices. — Et cum haec certis diebus fecerint, tunc fingunt se lacerati corporis reliquias reperire, et, cum inveniunt, quasi sopitis luctibus gaudent.* Verba sunt *Firmici de Err. Prof. Relig.*

δακρύων ^d. Γυναικὶ Αἰγυπτία θρέμμα ἦν κροκοδείλου
σκύλαξ· ἐμακάριζον οἱ Αἰγύπτιοι τὴν γυναῖκα, ὡς τιθ-
νεμένην θεόν· τινὲς δὲ αὐτῶν καὶ προσεθρύπτοντο καὶ
αὐτὴν καὶ τὸν τρέφοντα ^e. Ἦν αὐτῇ παῖς ἄρτι ἡθά-
σκων, ἡλικιώτης τῆς θεᾶς, συναθύρων αὐτῶ καὶ συντρέ-
φόμενος· ὁ δὲ τέως μὲν ὑπὸ ἀσθενείας ἦν τιθασσός,
προελθὼν δὲ εἰς μέγεθος ἤλεγξε τὴν φύσιν, καὶ

Aegyptiam crocodilli catulum aluisse fama tenet: felicissimam
eam Aegyptii iudicabant, utpote nutricem Dei; erant et qui
nutrici simul alumnoque blandirentur. Mulieri huic erat
filius, qui necdum ex ephebis excefferat, aequalis Dei, qui-
cum adolescere vnaque lusitare consueuerat; quae res illi non
male successit, dum prae corporis imbecillitate cicur videretur;
postquam vero adoleuit, ad ingenium redit, puerum vorat.

p. 4. 5. Vide sis inter alios
Minucium Felicem Octav. cap.
XXI. et Ioan. Seldenum de Dls
Syris Syntagm. II. cap. II.

^d [ἰσοτιμίαν τιμῆς καὶ δακρύων.]
Sic ὁμοπαθῆ πάθος, et ὁμόφρονον
φωνῆς, Diff. XVII. Vide doctiff.
virum Iac. Phil. Dorville in
Vanno Crit. p. 172. Apposite
ad Rem, et eodem acumine,
Athenagoras Legat. pro Chri-
stian. τὸ δὲ κατ' Αἰγυπτίους μὴ
καὶ γέλοιον ἦ. τύπτονται γὰρ ἐν
τοῖς ἱεροῖς τὰ σῆθη κατὰ τὰς πανη-
γύρεις ὡς ἐπὶ τετελευτηκόσι, καὶ
θύσαν ὡς θεοῖς. vnde Xenophan-
es Aegyptiis praecipiebat,
τὸν Ὀσίριν, εἰ θνητὸν νομίζῃσι, μὴ
τιμᾶν ὡς θεόν· εἰ δὲ θεὸν ἡγῶν-
ται, μὴ θρηνεῖν. Plutarchus Ἐρω-
τικῶ p. 763. Quale respon-
sum Eleatis quoque dedisse
Xenophanem narrat Aristote-
les Rhetor. II. cum illum con-
sulebant an Leucothaeae sacra

facerent, et lugerent: συνεβ-
λευεν, εἰ μὲν θεὸν ὑπολαμβάνουσι,
μὴ θρηνεῖν· εἰ δὲ ἄνθρωπον, μὴ
θύειν. Athanasius Orat. contra
Gentes, p. m. II. καὶ οἱ μὲν δια-
ταξάμενοι, ὡς ἄνθρωποι ἀποδύσαν-
τες, θρηνεύονται· ἕς δὲ διατάξαν-
ται, ὅσοι ὡς θεοὶ προσκυνῶνται, M.

^e [προσεθρύπτοντο] καὶ αὐτὴν
καὶ τὸν τρέφοντα.] Prima vox
loco conuenire non videtur;
nam θρύπτεσθαι πρὸς τινα est ali-
cui se ferocem superbumque
praebere. Vide sis Aristae-
neti lib. II. epist. 16. et Aelia-
num V. H. III. 12. Harleian.
προσέθριπτον. An προσέπιπτον,
supplices fiebant? Reg. προσετρί-
πτοντο. Forte [προσεπτύσσοντο]
καὶ αὐτὴν καὶ τὸν τρέφοντα. Sui-
das προσπτύξομαι, προσκυνήσομαι,
περιπλακήσομαι. Adi scholia-
sten ad Odyss. r'. 22. Δ'. 647.
et Eustathium ad Θ'. p. 322.

f. 16

διέφθειρε τὸν παῖδα. Ἡ δὲ δύσηνος Αἰγυπτία ἐμακάριζε τὸν υἱὸν τῆς θανάτου, ὡς γενόμενον δῶρον ἑξ Ἐφεσίου θεῶ. Τὰ μὲν Αἰγυπτίων τοιαῦτα.

ε'. Ἀλέξανδρος δὲ ἐκείνος Πέρσας ἐλὼν, καὶ Βαβυλῶνος κρατήσας, καὶ Δαρεῖον χειρωσάμενος, ἦλθεν εἰς τὴν Ἰνδῶν γῆν, ἄβατον οὖσαν τέως στρατιᾷ ξένη, ὡς Ἰνδοὶ ἔλεγον, πλὴν γε Διονύσου καὶ Ἀλεξάνδρου. Ἐξασίαζον Ἰνδοὶ βασιλεῖς Πῶρος καὶ Ταξίλης 8. Πῶρον μὲν λαμβάνει ὁ Ἀλέξανδρος^h, Ταξίλην δὲ κατὰ Φιλίαν παρεσήσατοⁱ. Ἐπεδείκνυεν Ἀλεξάνδρῳ Ταξίλης τὰ θαυμασὰ τῆς Ἰνδῶν γῆς, ποταμὸς μεγίστος, καὶ ὄρνι-

vorat. Ibi miserrima mulier filii sui morte gaudere, tanquam beatissimi, quod domestici Dei facius esset vicima. Atque ita quidem Aegyptiorum fert ratio.

6. Magnus autem Alexander, devictis iam Persis, Babylone expugnata, capto Dario, terram Indorum petiit, quae nunquam, ut dicebant ipsi, exercitum externum praeterquam Bacchi et ipsius Alexandri admiserat. Graui eo tempore inter se contentione dissidebant duo reges, Porus et Taxiles; et Porus quidem vi pugnans capitur, in fidem societatemque a rege recipitur Taxiles. Qui quidem quicquid vel admiratione dignum in India, vel homini Graeco novum videri

f ὡς γενόμενον δῶρον] Ita se gerere solebant Ombitides, ut notavit Aelianus H. A. X. 21.

Sectio ε'.

g Πῶρος καὶ Ταξίλης] De rebus hisce videas Curtium VIII. 13. 14. Arrian. Exped. IV. 22. V. 8. Plutarchum in Alex. p. 698, 699. et Diodorum Siculum lib. XVII. p. 557. seq. Posterior apud Strabonem lib. XV. p. 1022. errore libreriorum ταξίλης nominatur. Lege ταξίλης.

h Πῶρον μὲν λαμβάνει ὁ Ἀλέξανδρος,] Ita quidem Curtius VIII. 14. Plutarchus in Alex. p. 699. et de Ira cohib. p. 458. B. Themistius Orat. VII. p. 88. aliique. Sed Arrianus Exped. V. 19. eum Meroes suavisibus ad Alexandrum fronte sua venisse tradit.

i ταξίλην δὲ κατὰ Φιλίαν παρεσήσατο.] Forte ταξίλη Taxili per amicitiam (i. e. ut amicus) optulabatur, praesto fuit: ut Dissl. X. τῷ Ὀδυσσεῖ παραστάτης (sc. Ἀθηναῖς) ἐν πάντεσσι πόνοισι. M.

h Διονύσεω

θας ποικίλης, καὶ εὐώδη φυτὰ, καὶ εἴ τι ἄλλο ξένον ὀφθαλμοῖς ἑλληνικοῖς. Ἐν δὲ τοῖς ἔδειξε καὶ ζῶον ὑπερφύες, Διονύσῃ ἀγάλμα, ᾧ Ἰνδοὶ ἔθνον δράκων^k ἦν μῆκος πεντάπλεθρον, ἐτρέφετο δὲ ἐν χωρίῳ κοίλῳ, ἐν κρημνῷ βαθεῖ, τείχει ὑψηλῷ ὑπὲρ τῶν ἀκρῶν περιβεβλημένος· καὶ ἀνήλισκε τὰς Ἰνδῶν ἀγέλας, χορηγῶντων αὐτῷ τροφὴν, βῆς καὶ οἷς, καθάπερ τυράννω μᾶλλον ἢ θεῷ.

ζ'. Οἱ ἐσπέριοι λίβυες οἰκῶσι γῆς αὐχένα^l στενὴν καὶ ἐπιμήκη καὶ ἀμφιθάλαττον, σχιζομένη γὰρ κατὰ κορυφὴν τῆ αὐχένος ἢ ἔξω θάλαττα^m περιλαμβάνει

nouum videri poterat in aliena terra, regi ostendit, fluuios maximos, aues varias, plantas odoratas. In his omnibus animal erat maximum Baccho sacrum, cui victimas quotidie Indi mactabant. Hoc animal draco erat, qui iugera terrae quinque corpore aequaret: is deuexo in loco, amfractuoso, profundo, altissimis desuper muris circumsepto alebatur. Hic Indorum armenta ac pecudes vorabat, quippe illis nouum illi cibum quotidie praebentibus, boues puta et oues, tanquam tyranno potius quam Deo.

7. Hesperii Libyes terram incolunt angustam, in longum diffusam, mari cinctam vndique; huius faucis summum circa verticem exterius diuiditur mare, multaque aquarum vi et vortibus

^k Διονύσῃ ἀγάλμα — δράκων] Baccho dracones sunt consecrati, quod obseruauit Plutarchus Sympof. III. 5. Hunc vero draconem non μῆκος πεντάπλεθρον (quod omnem veri profus excedit similitudinem) sed πηχῶν ἑβδομήκοντα facit. Aelianus H. A. XV. 21. De magnitudine draconum vide, quae collegit Sam. Bochartus Hieroz. Part. II. lib. III. cap. XIV. p. 430 seqq.

^l Sectio ζ'.

^l γῆς αὐχένα] Sic edidi, re-

cepta Dan. Heinsii coniectura. Euripides Electra v. 1288.

^m Συ δ' Ἰσθμίας [γῆς αὐχέν'] ἐμβαινῶν ποδί.

Vide Pollucem IX. 18. et ibi Iungermannum. Vulgo γῆν, αὐχένα, quod retinent Paccian. Reg. et Harleian. fierique potest vt sit appositio.

ⁿ [ἢ] ἔξω θάλασσα] Vulgo deest prima vox. Eam nos fide codicum restituimus.

Ibid. ἔξω θάλαττα] Requiritur articulus, ἢ ἔξω. Eum exhibent Codices. M.

τὴν γῆν κύματι πολλῶ καὶ πελαγίῳ τοῖς ἀνθρώποις
 τρίτοις ἱερόν ἐστι καὶ ἄγαλμα ὁ Ἄτλας. Ἔστι δὲ ὁ Ἄτλας
 ὄρος κοῖλον, ἐπιεικῶς ὑψηλόν, ἀνεωγὸς πρὸς τὸ πέλα-
 γος, ὡσπερ τὰ θεάτρα πρὸς τὸν αἴρα· τὸ δὲ ἐν μέσῳ
 τῶ ὄρους χωρίον ⁿ, αὐλῶν βραχὺς ^o εὐγεως καὶ εὐδεν-
 δρος ^p καὶ ἰδοῖς ἂν καὶ καρπὸς ἐπὶ τῶν δένδρων, καὶ
 ὀπτεύσειας ἐκ τῆς κορυφῆς, ὡσπερ εἰς Φρεατείας ἔδα-
 φος ^q κατελθεῖν δὲ ἔτε δυνατόν, κρημνῶδες γὰρ, ἔτε
 ἄλλως θέμις. τὸ δὲ ἐν τῷ χωρίῳ θαῦμα, ὁ ὠκεανὸς
 πλημμύρων ἐμπίπτει ^r ἠϊόνι, καὶ τῇ μὲν ἄλλῃ ἀναχει-

ticibus marinis terram amplectitur: his hominibus sacer est
 Atlas, hunc vice statuæ habent. Est autem Atlas mons cauus,
 satis altus, qui mari patet, sicut theatra aeri: quod in medio
 montis patet spatium, vallis exigua est, terra amoena, arbo-
 ribus confita; itaque et fructus ex arboribus pendentes videas,
 nec aliter e summo culmine contemplanti apparet, quam si in
 puteum despicias profundum: descendere autem nec possis,
 locus enim praeceps est, nec per religionem fas fit. Nihil
 tamen magis mirandum videtur, quam pontus ipse, qui vn-
 darum vi maxima littori incumbit, inque patentes vbique
 campos

ⁿ τὸ δὲ ἐν μέσῳ τῶ ὄρους χωρίον,]
 Post ὄρους, subintellige, καὶ τῆς
 θαλάττης· nisi Textui desint
 eae voces. plenius et rectius
 infra, ἐκ μέσῳ τῶ ὄρους καὶ τῶ ὕδα-
 τος. vult istud Luciani, καθὸ με-
 ταξὺ τῶ ὄρους καὶ τῆς θαλάττης
 ἀγχιὰ ἀπομηκύνεται, Dial. Do-
 rid. et Galat. p. 239. Praecessit
 quidem πρὸς τὸ πέλαγος· sed cum
 vnum ex Terminis, τῶ ὄρους, po-
 suerit, videtur vel alterum quo-
 que, τῆς θαλάττης, posuisse de-
 bere, vel vtrumque omisisse, et
 scripsisse τὸ δὲ ἐν μέσῳ χωρίον. M.
^o αὐλῶν βραχὺς] Vel βαθύς
 prout suspicari possis ex istis,

εἰς Φρεατείας ἔδαφος, in rupei fun-
 dum. et mox dicit ἐπὶ τὰ κοῖλα, et
 κοῖλον ἄλσος. sic paullo ante, ἐν
 χωρίῳ κοίλῳ, ἐν κρημνῶ βαθεῖ. M.

^p [εὐγεως] καὶ εὐδενδρος.] Sic
 vterque Mss. vulgo εὐγαῖος.

^q εἰς Φρεατείας [ἔδαφος.] Sic
 in suo codice legit Paccius. ac
 ita feliciter emendavit Leopardus
 XVIII. 28. Vulgo ἔλαφος,
 quod huic loco minime con-
 uenit.

^r [ὁ] ὠκεανὸς πλημμύρων [ἐμ-
 πίπτει] Sic Reg. et Harleian.
 vulgo [ὡς] ὠκεανὸς πλημμύρων,
 [ἐμπίπτων.]

τα ἐπὶ τὰ πεδία, κατὰ δὲ τὸν Ἄτλαντα αὐτὸν κορυ-
Φῶται τὸ κῦμα· καὶ ἴσοις ἂν τὸ ὕδωρ ἀνεσηκὸς ἐφ'
ἑαυτῆ, ὡσπερ τειχίον, ἕτε εἰσρέον ἐπὶ τὰ κοῖλα, ἕτε
ὑπὸ γῆς ἐρειδόμενον, ἀλλ' ἐκ μέσθ τῆ ὄρεθ καὶ τῆ ὕδα-
τος ἀῆρ πολὺς, κοῖλον ἄλσος^s. Τῆτο λιβύων καὶ
ἱερὸν^s, καὶ θεὸς, καὶ ὄρεθ, καὶ ἄγαλμα.

ἦ. Κελτοὶ σέβουσι μὲν Δία, ἄγαλμα δὲ Διὸς Κελτι-
κὸν ὑψηλὴ δρυῖ^t. Παίονες σέβουσι μὲν ἥλιον, ἄγαλμα
δὲ ἡλίου Παιονικὸν δίσκος βραχὺς ὑπὲρ μακροῦ ξύλου.
Ἀράβιοι σέβουσι μὲν, ὄντινα δὲ ἐκ οἴδα· τὸ δὲ ἄγαλμα
εἶδον, λίθος ἦν τετραγῶνος^u. Παφίοις ἦ μὲν Ἄφρο-

campos diffunditur: circa Atlantem ergo affurgunt fluctus,
suoque pondere muri adinstar stat aqua, vt nec in praerupta
terrae descendat, nec ab ipsa humo fulciatur: medium inter
montem ac mare locum aer occupat, nemusque in conualle.
Libycum hoc templum, hic Deus est, hunc iureiurando te-
stem inuocant, hanc habent statuam.

8. Iouem Celtae colunt, Iouis autem apud eos simulacrum
alta quercus est. Paeones solem colunt, solisque apud hos
simulacrum breuis discus est, perticae supra longissimae affi-
xus. Colunt et Arabes Deum, quem vero haud facile di-
xerim; quod autem vidi apud eos simulacrum, lapis erat qua-
dran-

^s ἀῆρ πολὺς, κοῖλον ἄλσος.] For-
te, καὶ κοῖλον ἄλσος, et cauum ne-
mus: per quod vult, aquis non
operitum. Paullo ante scribe,
ἐμπίπτει τῆ ἡίου. omittitur Ar-
ticulus: sed de ea omiffione
flet Cl. Editor. M.

^s τ τοῦτο λιβύων] Ita Mss. vul-
go λιβύων τῆτο

Sectio ἦ.

^t ἄγαλμα δὲ Διὸς Κελτικὸν
ὑψηλὴ δρυῖ.] Claudianus in pr.
Conf. Stilich. l. 229.

Robora numinis instar
Barbarici nostrae feriant im-
pune secures.

Et sane, nihil habent Druides

robore sacrauius, vt auctor est
Plinius H. N. lib. XVI. §. 90.
Vide Lipsium ad Taciti Germ.
cap. IX.

^u τὸ δὲ ἄγαλμα εἶδον, λίθος ἦν
τετραγῶνος.] Vulgo τὸ δὲ ἄγαλμα,
[δ] εἶδον, λίθος etc. contra quam
volunt codices. Clemens Protr.
p. 40. Οἱ Ἀράβες τὸν λίθον προσε-
κύναν, quem informem lapidem
vocat Arnobius lib. VI. p. 246.
Pariter Suidae in Θεὸς Ἄρης
huiusce Dei ἄγαλμα dicitur λί-
θος μέλας, τετραγῶνος, ἀτύπωτος,
ὑψος ποδῶν δ', εὖρος δύο. Sed cum
Martem denotari putauit iste
consecrator, errauit; nam
Dusares:

δίτη τὰς τιμὰς ἔχει τὸ δὲ ἄγαλμα ἐκ ἂν εἰκάσαις ἄλλω τῷ ἢ πυραμίδι λευκῇ^x, ἣ δὲ ὕλη ἀγνοεῖται. Λυκίοις ὁ Ὀλυμπος πῦρ ἐκδιδῶι, ἐχ' ὅμοιον τῷ Λίτναίῳ, ἀλλ' εἰρηνικὸν καὶ σύμμετρον. καὶ ἔστιν αὐτοῖς τὸ πῦρ τῆτο καὶ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα. Φρύγες οἱ περὶ Κελαινὰς νεμόμενοι τιμῶσι ποταμὸς δύο, Μαρσύαν καὶ Μαίανδρον, εἶδον τῆς ποταμῶς ἀφίησιν αὐτὰς πηγὴ μία, ἣ προσελθῆσα ἐπὶ τὸ ὄρος ἀφανίζεται κατὰ νότον τῆς πόλεως, καὶ οὕτως ἐκδιδῶι ἐκ τῆ ἀσπεος διελθῆσα τοῖς ποταμοῖς καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὰ ὀνόματα· ὁ μὲν ἐπὶ Λυδίας ῥεῖ ὁ Μαίανδρος, ὁ δὲ αὐτῆ περὶ τὰ πεδία ἀναλίσκεται γ. Θύσσι Φρύγες τοῖς ποταμοῖς, οἱ μὲν ἀμφοτέ-

drangularis. Venerem Paphii colunt, cuius statuam albae pyramidi non dissimilem dixeris. Apud Lycios mons Olympus ignem eructat, non Aetnaei instar, sed placidum compositumque; estque hic ignis ipse et templum et statua. Qui Celaenas accolunt Phryges, fluuios duos, Marsyam colunt Maeandrumque, quorum ipse spectator fui: duo hi fluuii e fonte oriuntur vno, qui cum ad montem processit vsque, ad posteriorem vrbis partem se subducit, rursumque ex vrbe oritur, simulque aquam distinguit fluuiis et nomen; atque ex iis quidem Lydiam Maeander perit, alter ibidem in campis finitur ac consumitur. His fluuiis rem diuinam Phryges faciunt,

alii

Dufares, Δυσάρης numen fuit Arabum, cuius λίθος τετράγωνος erat ἄγαλμα. Hoc primus obseruauit cl. Bochartus Phaleg. lib. II. cap. XIX. p. 206.

^x ἐκ ἂν εἰκάσαις ἄλλω τῷ ἢ πυραμίδι λευκῇ.] Tacitus Hist. II. 3. Simulachrum Deae (Paphiae Veneris;) non effigie humana, conueniunt orbis latiore initio tenuem in ambitum metae modo exurgens. Ad quem locum Savius in nostro reponit ἄλλω τῷ ἢ πυραμίδι [τριγωνικῇ.] Sed hoc

nullo iure factum, quod satis ostendunt nummi. Vide Ioan. Marshamum Can Chron. Saec. IV. p. 57. et Ez. Spanhemium Diss. VIII. p. 505. Seruius ad Aen. I. 724. Apud Cyprios Venus in modum umbilici, vel, ut quidam volunt, metae colitur. Adi cl. Olearium ad Philostratum Vit. Apoll. III. 58.

γ ὁ δὲ αὐτῆ περὶ τὰ πεδία ἀναλίσκεται.] ὁ δὲ scil. ὁ Μαρσύας non enim opus est ut eae voces exprimentur, etiam si praecellerit

ροις, οἱ δὲ τῷ Μαιάνδρῳ, οἱ δὲ τῷ Μαρσύᾳ καὶ ἐμ-
βάλλουσι τὰ μηρία εἰς τὰς πηγὰς, ἐπιφημίσαντες
τὸνομα τῷ ποταμῷ ὁποτέρῳ ἔβυσαν ἀπενεχθέντα δὲ
ἐπὶ τὸ ὄρος, καὶ ὑποδύντα τῷ ὕδατι, ἕτ' ἂν ἐπὶ τῷ
Μαρσύᾳ ἐκδοθείη τὰ τῷ Μαιάνδρῳ, ἕτ' ἐπὶ τὸν Μαιάν-
δρον τὰ τῷ Μαρσύᾳ· εἰ δὲ ἀμφοῖν εἴη, διαμῆνται τὸ
δῶρον. ὄρος Καππαδόκαις καὶ θεὸς ^a καὶ ὄρεος καὶ
ἄγαλμα, Μαιώτας λίμνη ^b, Τάναις Μασσαγέταις,
θ. Ὡ πολλῶν καὶ παντοδᾶπων ἀγαλμάτων, ὧν

alii vtrique simul, seorsim vero alii Maeandro, Marfyaeue:
semora victimae, quae mactatur, in fontes, addito alterius
cui mactatur fluvii nomine, porriciuntur; quae a fluvio ad
montem deferuntur vsque, vbi sub aquam demerguntur: nec
vnquam fit, vt, quae Maeandro mactata sunt, Marfyam pe-
tant, aut quae Marfyae, Maeandrum; nam si vtriusque sint,
diuidunt victimam. Mons Cappadocibus, et Deus, et iusiur-
randum est, et statua; palus Maeotica Massagetis Tanaisque.

9. O multas variasque statuas, quarum alias ars excogita-

cesserit ὁ μὲν, ὁ Μαιάνδρος.

Exemplum vide apud Plutar-
chum in *Αἰαία* p. 1028. F. M.

^z ὑποδύντα τῷ ὕδατι,] Reg. et
Harleian. ὑποδύντα [ἂν] τῷ ὕδατι.

Lege ὑποδύντα [ἐν] τῷ ὕδατι.

Similem vero fabulam de Eu-
rota et Alpheo tradit Strabo
lib. VI. p. 422.

^a ὄρος Καππαδόκαις καὶ θεὸς
Dion Chrysostomus Orat. XII.

p. 212. Πολλοὶ τῶν βαρβάρων πε-
νία τε καὶ ἀπορία τέχνης [ὄρη]
θεὸς ἐπονομάζουσι. Sic montem

Cogaeonum Deum Getae cen-
sebant, vt testatur Strabo lib.

VII. p. 457. Sic Iouem Ca-
sium sub montis cognominis
forma colebant Seleucienfes

Pieriae. Vide doctissimos vi-
ros Ioan. Clericum ad I Reg.

XX. 23. et Christ. Sig. Lia-
bium Goth. Numar. cap. IX.
§. II. 12.

^b Μαιώτας λίμνη, Τάναις Μασ-
σαγέταις.] Vulgo Μαιώτις λίμνη
καὶ Τάναις Μασσαγέταις. Vter-
que vero codex, vt edidimus:
et recte quidem. Dionysius Pe-
rieg. v. 652.

Ἦτοι μὲν λίμνης Μαιώτιδος ἄγχο
νέμονται
Αὐτοὶ Μαιώτοί τε καὶ ἔθνεα Σαν-
ροματῶν.

Stephanus Byzantinus, Μαιώται
ἔθνος Σκυθικόν, μέγιστον καὶ πολυάν-
θρωπον. Ne plures Geographos
memorem, vide sis Aelianum
V. H. III. 39. Xenophontem
Memor. lib. II. cap. I. 10. Lu-
canum II. 641. et Theocriti
scoliaften ad Idyll. XIII. 56.

Señio

τὰ μὲν ὑπὸ τέχνης ἐγένετο, τὰ δὲ διὰ χρείαν ἠγαπήθη, τὰ δὲ δι' ὠφέλειαν ἐτιμήθη, τὰ δὲ ἐκπληξιν ἐσεβάσθη^c, τὰ δὲ διὰ μέγεθος ἐθειάσθη, τὰ δὲ διὰ κάλλος ἐπηνέσθη. Πλὴν ἔδὲν γένος, ἔ βαρβαρον, ἔχ Ἑλληνικὸν^d, ἔ θαλάττιον, ἔκ ἠπειρωτικὸν, οὐ νομαδικὸν, ἔκ ἀσυπολῆν, ἀνέχεται τὸ μὴ κατακτῆσασθαι σύμβολα ἅτ' α τῆς τῶν θεῶν τιμῆς. Πῶς ἂν ἔν τις διαιτήσῃ τὸν λόγον, εἴτε χρῆ ποιεῖσθαι ἀγάλματα θεῶν^e, εἴτε μή; Εἰ μὲν γὰρ ἄλλοις τισὶν ἐνομοθετῆμεν

vit, alias commendavit vsus, alias vtilitas, alias admiratio colere praecepit, alias Deorum in numerum formae amplitudo retulit, alias pulchritudo sua euexit! Cum interim nullum sit genus hominum, vel barbarum, vel Graecum, siue ad mare, siue in continente viuat, siue sine fede vegetur, siue urbem incolat; quod non aliqua diuinitatis signa consecrauerit. Quis ergo litem hanc de simulacris Deo dicandis decidere audeat? Si enim lex nobis praescribenda esset

aliis

Sectio 9.

^c δι' ἐκπληξιν [ἐθαυμάσθη,] Vulgo ἐσεβάσθη. Sed Reg. et Harleian. lectionem, quam recepitimus, exhibent.

Ibid. τὰ δὲ δι' ἐκπληξιν ἐσεβάσθη,] Scribe τὰ δὲ δι' etc. vt in praecedenti et sequenti commate. Pro ἐσεβάσθη edi debuit ἐθαυμάσθη ita enim voluit *Dauisius* ex Codicibus. sed forte oblitus fuerat mutare in exemplari, quod prelo destinauerat: prout ab eo aliquoties factum suspicor. Nota vero hanc diuersitatem Lectionum: vtramque enim opinor ab ipso Auctore fuisse. sed ἐθαυμάσθη a manu vltima. M.

^d ἔ [βαρβαρον,] ἔχ Ἑλληνικὸν] Ita codices. Vulgo βαρβαρικὸν, Tom. I.

quod eodem sane redit. Minus autem verum est hoc effatum; nam nec Iudaei, nec sana Christianorum pars imagines colunt, nec huius insaniae participes erant Germani, Seres, Brachmanes, aliaeque gentes nonnullae. Vide Tacitum Germ. cap. IX. Origenem in Celsum lib. VII. p. 373. et Bardesanem apud Eusebium Praep. Euang. VI. 10. Immo τὸ παλαιὸν καὶ παρ' Αἰγυπτίοισι ἀξόανοι νηοὶ ἦσαν, vt ait Lucianus de Dea Syr. tom. II. p. 657. et per CLXX. annos nullae fuerunt Romanis sacrae statuae, quemadmodum docet Clemens Alexandrinus Strom. I. p. 359.

^e ποιεῖσθαι [ἀγάλματα] θεῶν,] Sic vterque codex, vulgo ἄγαλμα.

K

f 130

ὑπεροξίαις ἀνθρώποις, ἔξω τῆ καθ' ἡμᾶς αἰθέρος ^f,
 ἄρτι ἐκ γῆς ἀναφυσόμενοι, ἢ ὑπό τινος Προμηθεῶς
 πλαττομένοις, ἀπείροις βίαι καὶ νόμοι καὶ λόγοις ^g, δεοὶ
 ἀν' ἴσως τῆ σκέμματος. Πότερα ἐατέον τὸ γένος
 ἐπὶ τῶν αὐτοφυῶν τέτων ἀγαλμάτων, προσκυβέντας
 ἐκ ἐλέφαντα, ἐδὲ χρυσόν, ἐδὲ δρυῖν, ἐδὲ κέδρον, ἐδὲ
 ποταμόν, ἐδὲ ὄρνιθα, ἀλλὰ τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα, καὶ
 τὴν σελήνην λάμπρασαν, καὶ τὸν ἔρανον πεποικιλμένον,
 καὶ γῆν αὐτὴν, καὶ αἴερα αὐτὸν, καὶ πῦρ πᾶν, καὶ
 ὕδωρ πᾶν ἢ καὶ τέττα καθεύξομεν ^h εἰς ἀνάγκην τι-
 μῆς ξύλων, ἢ λίθων ⁱ, ἢ τύπων; Εἰ δὲ ἐστὶν ἕτος κοινὸς
 ἀπάντων νόμος, τὰ κείμενα ἐῶμεν, τὰς Φήμας τῶν
 Θεῶν ἀποδεχόμενοι, καὶ φυλάττοντες αὐτῶν τὰ σύμ-
 βολα, ὥσπερ καὶ τὰ ὀνόματα.

aliis quibusdam hominibus, qui longe extra fines, quos in-
 colimus, nostrumque aërem recens e terra emergerent, aut
 a Prometheo aliquo effingerentur, vitae, rationis, legumque
 ignari; moueri fortasse posset haec quaestio: Iisne hominibus
 ea relinquenda essent simulacra, ea adoranda, quae natura
 praescripsit; non ebur, non aurum, non quercus, aut cedrus,
 non fluius, non auis; sed solis orientis imago, lunaeque
 splendor, sed picta coeli domus, ipsaque terra et aër ipse,
 ignis omnis, omnisque aqua: an contra et hi redigendi essent
 in ordinem, ut lapides, aut ligna, imaginesque ex iis cole-
 rent quascunque? Quod si haec communis omnium lex est,
 nihil antiquemus, nihil de opinione Deorum detrahamus,
 eorumque insignia una cum nominibus seruemus.

10. Deus

^f ἔξω τῆ καθ' ἡμᾶς αἰθέρος] καὶ νόμοι. Nos in constituendo
 Forte, αἴερος. aether enim ad verborum ordine Mss. sequi-
 corpora coelestia pertinet; aër mur.

ad Nos. vide Diff. XVI. 3. ^h [ἢ] καὶ τέττα καθεύξομεν]
 XXXIX. 4. et passim in hoc Mss. primam vocem nesciunt.
 opere inuenies hanc distinctio- Legendum puto ἢ [εἰ] τέττα
 nem, interdum tamen negli- καθεύξομεν.

^g ἀπείροις βίαι καὶ νόμοι καὶ λό- ⁱ ξύλων, ἢ λίθων,] Vulgo λί-
 γοι,] Vulgo ἀπείροις βίαι καὶ λόγοι θων, ἢ ξύλων, contra quam iu-
 bent codices.

k ὁ πρεσ-

6. Ὁ μὲν γὰρ θεὸς, ὁ τῶν ὄντων πατὴρ καὶ δημιουργός, ὁ πρεσβύτερος μὲν ἡλίς^k, πρεσβύτερος δὲ οὐρανῶ, κρείττων δὲ χρόνος καὶ αἰῶνος καὶ πάσης ρεῖσης φύσεως, ἀνώνυμος νομοθέτης^l, καὶ ἄρρητος φωνῆ καὶ ἀόρατος ὀφθαλμοῖς· ἐκ ἔχοντες δὲ αὐτῶ λαβεῖν τὴν οὐσίαν, ἐπερειδόμεθα φωναῖς, καὶ ὀνόμασι, καὶ ζώοις καὶ τύποις χρυσοῦ καὶ ἐλέφαντος καὶ ἀργύρου, καὶ φυτοῖς καὶ ποταμοῖς, καὶ κορυφαῖς καὶ νάμασιν^m. ἐπιθυμῶντες μὲν αὐτῶ τῆς νοήσεωςⁿ, ὑπὸ δὲ ἀσθενείας τὰ παρ' ἡμῶν

10. Deus enim omnium, quae extant, pater, conditorque, sole antiquior, antiquior coelo, omni tempore maior, omni aeuo, et quicquid in natura mutatur, legislator sine nomine, quem vox nulla exprimit, nulla oculorum intuetur acies; cuius cum sensus nostros excedat essentia, auxilium a verbis, a nominibus, animalibusque, ab auri, eboris, argenticque figuris, a plantis, fluuiisque, a montium iugis, aquarumque scatebris aliquod petamus, ut ad eius hac ratione intellectum peruenire liceat; cum enim tenuitatis nostrae

^k ὁ πρεσβύτερος μὲν ἡλίς] Articulum non patitur loci sensus. *praedicatum* enim est πρεσβύτερος, et ante eam vocem intelligitur ἐστὶ. M.

^l ἀνώνυμος νομοθέτης.] *Sine nomine legislator.* Frigide et absque vlla venustate, ex sequentibus, ἄρρητος φωνῆ, et ἀόρατος ὀφθαλμοῖς, video hic quoque acumen et antithesin captari. Lego, ἀνομος νομοθέτης, *extra legem legislator*, sine lege, legi non subditus. Hesychius: Ἄνομον, τὸ μὴ ὑποκείμενον νόμῳ. Pariter D. Paulus I Cor. IX. 21. μὴ ἂν ἀνομος θεῶ. *sine lege*, Vet. Interpres: cui opponitur ἔννομος, *sub lege*, legi subditus. M.

Sectio 1.

^m κορυφαῖς καὶ [νάμασιν] Sic

Paccii codex, Reg. et Harleian. nec aliter emendauit Leopardus XVII. 2. H. Stephanus ex suo Mss. dedit νάμασιν, quae vox est nihili, doctumque illum virum mire cruciauit.

Ibid. καὶ κορυφαῖς.] *Montium iugis* vertit *Heinsius*. recte ad sensum: sed reponendum prius erat καὶ κορυφαῖς ὄρων· ut initio Differt. κορυφὰς ὄρων, Ὀλύμπου καὶ Ἰδης. Vocem enim κορυφῆ, solam, non significare puto *montis iugum* vel *verticem*. supra lect. 3. habuimus κορυφῆν de *capite humano*. M.

ⁿ ἐπιθυμῶντες [μὲν] αὐτῶ τῆς νοήσεως.] Vulgo deest vox secunda, quam nos ex Reg. et Harleian. repraesentamus.

K 2

ο τὰ

καλὰ ὁ τῆ ἐκείνῃ φύσει ρ ἐπονομάζοντες· αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ τῶν ἐρώτων πάθος, οἷς ἤδισον εἰς μὲν θέαμα ἧ οἱ τῶν παιδικῶν τύποι, ἠδὺ δὲ εἰς ἀνάμνησιν καὶ λύρα, καὶ ἀκόντιον, καὶ θῶκος πρ, καὶ δρόμος, καὶ πᾶν ἀπλῶς τὸ ἐπεγεῖρον τὴν μνήμην τῆ ἐρωμένῃ. Τί μοι τὸ λοιπὸν ἐξετάζειν, καὶ νομοθετεῖν ὑπὲρ ἀγαλμάτων; Θεῖον εἰς γνώμην ἔσω μόνον. Εἰ δὲ Ἕλληνας μὲν ἐπεγεῖρει

nostrae ita poscat ratio, quicquid apud nos est pulcherrimum, illius inscribimus naturae: plane ut amantes solent, qui eorum, quos amant, libenter simulacra intuentur; sic cum voluptate adspiciunt aut lyram, quam reliquere, aut iaculum, aut sellam in qua sedere, aut circum, in quo currere solent, aut quicquid memoriam iis reducit pristinam. Quid ergo ultra de his inquirendum est? quae de simulacris lex ferenda? Animus modo Deum proponat sibi. Caeterum siue memo-

ο τὰ παρ' [ἡμῶν] καλὰ] Maxim τὰ παρ' [ἡμῶν] καλὰ.

ρ τῆ ἐκείνῃ [φύσει] Vulgo ἐκείνων. Male; nam pronomen hoc ad ὄντων πατέρα καὶ δημιουργὸν refertur. Igitur Mss. Reg. et Harleian. parumimus, et ita legit Paccius in suo codice.

Ibid. τῆ ἐκείνων φύσει] Legendum ἐκεῖνος, sc. Θεῖον· ut paullo ante, ἐπιθυμῶντες αὐτῆ τῆς νοήσεως, non αὐτῶν, dixit. Consentiant Codices. M.

η ἤδισον [εἰς] μὲν θέαμα] Vulgo deest vox antepenultima, quam Reg. et Harleian. suppeditarunt.

Ibid. ἤδισον εἰς μὲν θέαμα] Voculam secundam addidit Cl. Editor ex Mss. Forte tamen hic ordo praestiterit, ἤδισον ΜΕΝ Εἰς θέαμα, ut mox, ἠδὺ ΔΕ Εἰς ἀνάμνησιν. M.

τ ἐπεγεῖρον τὴν μνήμην [τῆ

ἐρωμένῃ.] Vulgatae duas ultimas voces praetermittunt, quae tamen orationi necessariae sunt. Eas inuenit Paccius in suo codice, quod ex eius interpretatione liquet; et nos in Reg. et Harleian. Lucianus in Nigrino tom. I. p. 24. ὅσπερ οἱ ἐραστοὶ, τῶν παιδικῶν ἢ παρόντων, ἔργ' ἅττα καὶ λόγους εἰρημένως αὐτοῖς διαμνημονεύουσι, καὶ τέτοις ἐνδιὰ τριβούτων ἐξαπατῶσι τὴν νόσον, ὡς παρόντων σφίσι τῶν ἀγαπημένων. Noster autem sua desumfit ex Platonis Phaedon. §. 16. p. 102.

ς Θεῖον εἰς γνώμην ἔσω μόνον.] Hanc lectionem redarguunt codices. Harleian. dat Θεῖον ἔσω γένος· ἔσω μόνον. Reg. Θεῖον ἔσω ἂν γένος ἔσω μόνον. Corrupte. Forsan Maximus scripsit, Θεῖον εἰς τὸν νῦν γένος ἔσω μόνον.

Ibid. Θεῖον εἰς γνώμην ἔσω μόνον.]

πρὸς τὴν μνήμην τῆς θεᾶς ἢ φειδῖς τέχνη, Αἰγυπτίους δὲ ἢ πρὸς τὰ ζῶα τιμῆ, καὶ ποταμὸς ἄλλης, καὶ πῦρ ἄλλης, ἢ νεμεσῶ τῆς διαφωνίας ἴσωσαν μόνον, ἐξά-
τωσαν μόνον, μνημονεύετωσαν μόνον.

memoriam eius maxime repraesentet Graecis ars Phidiae, aut Aegyptiis animalium cultus, aut aliis fluvius, aut ignis aliis; varietatem non damno: intelligant modo, quem colunt, ament modo, illius modo memoriam conferuent.

Λ Ο Γ Ο Σ Θ'.

Εἰ καλῶς ἔποίησε Σωκράτης μὴ ἀπολογησάμενος.

Δειὸν γε τὰς μὲν ἄλλας τέχνας ἀπηλλάχθαι ἐκάστην τῶν πολλῶν δικαστηρίοις, καὶ μήτε τὸν κυβερνήτην ἐπιλαβόμενον τῆς νεῶς, καὶ χρώμενον τῇ τέχνῃ

DISSERT. IX.

An recte fecerit Socrates, quod accusatus non responderit.

Indignum facinus, si reliquas artes omnes a vulgi tribunali sua vindicet scientia; nec gubernator cum in suo versatur munere, nauemque ex opinione dirigit propria, imperitorum cuiquam

νον.] Haec, opinor, erat scriptura Primae Editionis. Sed in Secunda videtur Noster mutasse in aliud quoddam, cuius vestigia seruant Codices, Harleianus, Σεῖον ἴσω γένος ἴσω μόνον. Regius, Σεῖον ἴσω ἅν γένος. ἴσω μόνον. quae ego non assequor. Paulo ante, voces τῆ ἐρωμένῃ additas fuisse puto huic operi recensito, defunt impressis exemplaribus: sed eas seruarunt Reg. Harl. et Paccii Liber. M.

DISSERT. IX. vulgo XXXIX.

εἰ καλῶς] Cicero Tusc. I. 29. Socrates nec patronum quae sinit ad iudicium capitis, nec iudicibus supplex fuit, adhibuitque liberam contumaciam, a magnitudine animi ductam, non a superbia. Vbi nos plura. Quamuis autem sibi defuerit, plurimi tamen id sibi negotii datum

consuerunt, ut apologias pro eo concinnarent; nam, praeter Xenophontem et Platonem, eum scriptis tutati sunt Zeno, Demetrius Phalereus, Plutarchus, Galenus, et Theon, ut obseruauit Aeg. Menagius ad Laertii II. 40. quibus addi debet Libanius sophista.